

آزمون مهارت های تفکر انتقادی کالیفرنیا (فرم ب) (CCTST)

باسلام

بعد از هر سؤال مواردی بعنوان پاسخ ارائه گردیده است و لطفاً پس از خواندن هر سؤال از بین گزینه‌های چهار یا پنجگانه پاسخ (الف - ب - ج - د - ه) گزینه مورد نظر را در پاسخ نامه علامت‌گذاری نمایید.

۱- عبارت «علی، نگران نباش، تو بالاخره یک روز در شغل ارتقاء می‌یابی. تو برای یک شرکت خوب کار می‌کنی و هر کسی که برای یک شرکت خوب کار کند، دیر یا زود در شغلش ارتقاء پیدا می‌کند». با فرض پذیرش اینکه تمام عبارات ذکر شده صحیح باشد، نتیجه‌گیری:

الف) صحیح است. (ب) احتمالاً صحیح است اما می‌تواند غلط باشد.

ج) احتمالاً غلط است اما می‌تواند صحیح باشد. (د) غلط است.

۲- عبارت «به آن ماشین‌ها نگاه کنید، همگی با سرعت دقیقاً در یک خط پشت سر هم در حال حرکت هستند، آنها آنقدر بهم نزدیک هستند که اگر یکی از آنها ناگهان توقف کند، اتومبیل پشت سر به آن برخورد خواهد کرد بنابراین، اگر ماشین اول ناگهان توقف کند همه ماشین‌ها با یکدیگر برخورد خواهند کرد».

با فرض اینکه تمام مطالب فوق صحیح باشد، پیش‌بینی اصلی این مطلب:

الف) صحیح است. (ب) احتمالاً صحیح است اما می‌تواند غلط باشد.

ج) احتمالاً غلط است اما می‌تواند صحیح باشد. (د) غلط است.

۳- عبارت «پروژه خط لوله نفت مانند چاقویی که می‌تواند سیب را به دو بخش تقسیم کند، شهر ما را به دو قسمت شرق و غرب تقسیم کرده است، به همین دلیل ساکنین این دو بخش بعد از این پروژه، همدیگر را به عنوان اهالی یک شهر نمی‌شناسند، این جدایی جغرافیایی منجر به عدم اعتماد، ترس و خصومت آشکار شده است. به همین دلیل من به این نتیجه رسیده‌ام که پروژه خط لوله نفت اشتباه بزرگی برای شهر ما بود». با فرض اینکه تمام مطالب فوق صحیح باشد، نتیجه‌گیری گوینده:

الف) صحیح است. (ب) احتمالاً صحیح است اما می‌تواند غلط باشد.

ج) احتمالاً غلط است اما می‌تواند صحیح باشد. (د) غلط است.

۴- این عبارت را در نظر بگیرید: حتی مسئولین کشور هم گاهی دچار دودلی و شک می‌شوند. دلیل آن این است که هر فردی که بدنبال تغییرات اساسی در ساختار جامعه باشد، مجبور است زندگی و سرنوشت بسیاری از افراد را در خطر اندازد، حتی مهاتما گاندی هم که به عنوان مصلح دلسوز و حامی عدم خشونت شناخته شده است به دنبال تغییرات اساسی در ساختار اجتماعی بود و هرکسی که زندگی و سرنوشت افراد را به خطر می‌اندازد حداقل بعضی اوقات دچار شک و دودلی می‌شود. با در نظر گرفتن اینکه تمام دلایل ذکر شده صحیح باشد، عبارت اول:

الف) صحیح است. (ب) احتمالاً صحیح است اما می‌تواند غلط باشد.

ج) احتمالاً غلط است اما می‌تواند صحیح باشد. (د) غلط است.

۵- کدام یک از گزینه‌های زیر با این عبارت هم‌معنی است؟ «تمام مدیران، برای کنفرانس حاضر نیستند».

الف) تمام مدیران، برای کنفرانس حاضر نیستند. (ب) هیچیک از مدیران، برای کنفرانس حاضر نیستند.

ج) کسی که برای کنفرانس حاضر است، مدیر نیست. (د) تعدادی از مدیران، برای کنفرانس حاضر نیستند.

۶- فرض کنید این جمله صحیح باشد «فقط افرادی که به دنبال فعالیت و هیجان هستند باید به نیروی دریایی ملحق شوند». کدام یک از گزینه‌های زیر همین معنی را بیان می‌کند؟

الف) شما نباید در جستجوی فعالیت و هیجان باشید، مگر اینکه به نیروی دریایی ملحق شوید.

ب) شما نباید وارد نیروی دریایی شوید، مگر اینکه در جستجوی فعالیت و هیجان باشید.

ج) اگر شما در جستجوی فعالیت و هیجان هستید، بهتر است وارد نیروی دریایی شوید.

د) اگر شما وارد نیروی دریایی شوید، باید به دنبال فعالیت و هیجان باشید.

۷- فرض کنید یک زیست‌شناس در مورد حیوانات خانگی در حال سخنرانی است. او می‌گوید «سگ خلق و خواهی متعددی را نشان می‌دهد». کدام یک از گزینه‌های زیر بهترین تفسیر برای این عبارت زیست‌شناس است؟

الف) سگی وجود دارد که بیش از یک خلق و خو دارد. (ب) تمام سگ‌ها، خلق و خواهی متعددی دارند.

ج) تمام سگ‌ها، خلق و خواهی یکسانی ندارند. (د) تمام تفسیرهای بالا به یک اندازه قابل پذیرش هستند.

ه) یک موجود وجود دارد که بیش از یک خلق و خو دارد و آن سگ است.

۸- «مهاجرها دردسر درست می‌کنند». کدام یک از گزینه‌های زیر همین معنی را می‌دهد؟

الف) مردم دردسر درست نمی‌کنند، مگر اینکه مهاجر باشند.

ب) اگر فردی مهاجر باشد، پس او دردسر درست می‌کند.

ج) اگر فردی دردسر درست می‌کند، پس آن فرد مهاجر است.

د) حداقل یک فرد مهاجر وجود دارد که او دردسر درست می‌کند.

ه) همه موارد فوق یک معنی را می‌دهد.

۹- کدام یک از عبارت‌های زیر تقریباً معادل این جمله است؟ «این صحیح نیست که اگر علی ماشین را تعمیر کرده، پس رضا قایق را تعمیر کرده است».

الف) علی ماشین را تعمیر کرده، ولی رضا قایق را تعمیر نکرده است.

ب) علی ماشین را تعمیر نکرده، مگر آنکه رضا قایق را تعمیر کرده باشد.

ج) یا علی ماشین را تعمیر کرده، یا رضا قایق را تعمیر کرده است.

د) اگر رضا قایق را تعمیر نکرده، پس علی ماشین را تعمیر نکرده است.

ه) هیچ کدام از گزینه‌های بالا تقریباً هم معنی با عبارت ذکر شده در بالا نیستند.

۱۰- این متن را در نظر بگیرید:

(۱) در اکثر کشورهای صنعتی، نوجوانان تا بعد از سن بیست سالگی به نیروی کاری جامعه نمی‌پیوندند.

(۲) در واقع بعضی از جامعه‌شناسان معتقدند که پیشرفت اقتصادی یک جامعه را می‌توان براساس میانگین سن پیوستن به نیروی کار جامعه سنجید.

(۳) مطالعات روانشناسی بیان می‌کند که اضطراب‌های مختلف دوره نوجوانی در کشور های صنعتی بیشتر آشکار هستند.

(۴) بهر حال اگر فکر کنیم که نوجوانانی که کار می‌کنند احتمال دارد که لذت و خوشحالی در محیط کار را کمتر تجربه کنند، اشتباه است.

متن بالا در جهت نشان دادن کدام یک از گزینه‌های زیر بهتر توصیف شده است؟

الف) اثبات درستی جمله ۱ (ب) اثبات درستی جمله ۲ (ج) اثبات درستی جمله ۳ (د) اثبات درستی جمله ۴ (ه) هیچکدام

* برای پاسخگویی به سوالات ۱۱ و ۱۲ متن زیر را بخوانید:

(۱) جهت درستی یا نادرستی یک عمل ما باید اصول اخلاقی را بدون توجه به نتایج و پیامدهای احتمالی آن در نظر بگیریم.

(۲) عمل‌های صحیح، آنهایی هستند که دارای نیت خیر، بیان حقیقت و احترام به حقوق دیگران باشند و اعمال‌های ناصحیح آنهایی هستند که این اصول را نقض می‌کنند.

(۳) موقعیتی را در نظر بگیرید که بیان حقیقت ممکن است منجر به زیان بزرگی برای ملت شود. برای مثال:

(۴) فرض کنید که شما می‌دانید که یک کاندیدای ریاست جمهوری سال‌ها پیش دارای سابقه فساد اخلاقی بوده است.

(۵) فرض کنید که شما می‌دانید که اگر این کاندیدا انتخاب شود، مشکلات داخلی و خارجی کشور مطمئناً حل خواهد شد، غرور ملی احیا می‌گردد و نام او به عنوان یکی از بزرگترین رئیس‌جمهورها در تاریخ ثبت خواهد شد.

(۶) اما شما می‌دانید که اگر عموم مردم از سابقه فساد اخلاقی گذشته او آگاهی یابند او مطمئناً تمام شانس‌ها را برای انتخاب شدن به عنوان رئیس‌جمهور از دست خواهد داد.

۷) با این حال وقتی که از طرف رسانه‌ها سؤالات اختصاصی در مورد سابقه فساد اخلاقی این کاندیدا پرسیده می‌شود، شما نمی‌توانید از پاسخ دادن اجتناب کنید.

۸) بیان حقیقت مستلزم آشکار کردن سابقه فساد اخلاقی گذشته او است.

۹) بنابراین حقیقت می‌تواند عمل درستی باشد، حتی اگر منجر به ضرر و زیان بزرگی برای ملت ما باشد.

۱۱- کدام یک از جملات متن بالا بیانگر نتیجه‌گیری اصلی است؟

الف) جمله ۱ (ب) جمله ۲ (ج) جمله ۳ (د) جمله ۸ (ه) جمله ۹

۱۲- بهترین توصیف برای جمله ۲ کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

الف) یک جمله ربطی که جملات ۱ و ۳ را به هم ربط می‌دهد.

ب) یک نقطه نظر اخلاقی که از نظر منطقی بی‌ارتباط (نامرتب) است.

ج) دلیلی برای تأیید جمله اول

د) نتیجه‌گیری یا نقطه نظر اصلی متن

ه) توضیح یا رفع ابهامی جهت جمله اول

۱۳ - اخیراً بسیاری از سازمان‌ها بر مبنای تعاونی ایجاد شده‌اند. این امر نشان دهنده این مطلب است که در رویکردهای پیشرفته‌تر

جهت دستیابی به بازار، تعاونی مورد توجه و علاقه قرار گرفته است. این متن توسط کدام یک از گزینه‌های زیر بهتر توصیف می‌شود؟

الف) نتیجه‌گیری، «مدیریت خواستار راهکارهای جدید جهت دستیابی به بازار است.»

ب) نتیجه‌گیری، «تعاونی‌ها اساساً وجود داشته‌اند و منحصرأ جهت تأمین منافع صاحبانشان نبوده‌اند.»

ج) نتیجه‌گیری، «تعاونی‌ها به زودی بهترین عمل جهت رسیدن به بازار خواهند شد.»

د) پیش فرض، «تعاونی‌ها قبل از توسعه سازمان‌ها، جهت رسیدن به بازار ناموفق بوده‌اند.»

ه) پیش فرض، «سازمان‌های جدید یاد شده جهت رسیدن به بازار با توجه به رویکردهای جدید و پیشرفته در حال فعالیت می‌باشند.»

۱۴ - این عبارت را در نظر بگیرید «جولیوس سزار در قرن اول پیش از میلاد مسیح امپراطور روم بود. تمام امپراطوران روم شراب

می‌نوشیدند و بدون استثنا از ظروف و جام‌هایی که دارای آلیاژ سرب بود، استفاده می‌کردند. هرکسی که از ظرف سربی استفاده کند،

حتی برای یکبار، مسموم خواهد شد و مسمومیت با سرب همیشه خود را با جنون نشان می‌دهد.»

اگر تمام موارد فوق صحیح باشد، کدام یک از گزینه‌های زیر باید صحیح باشد؟

الف) مسمومیت با سرب در بین شهروندان امپراطوری روم رایج بود.

ب) استفاده از ظروف سربی مزیتی منحصر به امپراطوران روم بوده است.

ج) صرف نظر از هر امری، جولیس سزار مطمئناً دیوانه بوده است.

د) کسانی که جنون دارند، حداقل یک بار از ظروف سربی استفاده کرده‌اند.

۱۵- فرض کنید که این عبارات صحیح باشند: «افرادی که شیک پوش و اهل مد روز هستند نه خودنما هستند و نه کودن، اگر

چنین شخصی خود نما نیست پس چنین فردی خوش سلیقه است.» در صورتی که مطالب ذکر شده صحیح باشد، کدام یک از

گزینه‌های زیر باید صحیح باشد؟

الف) اگر فردی لباس شیک بپوشد، آن فرد کودن اما خوش سلیقه است.

ب) هیچ فرد خوش سلیقه‌ای کودن نیست.

ج) افرادی که لباس شیک می‌پوشند، نه خوش سلیقه هستند و نه کودن.

د) هر فردی که لباس شیک می‌پوشد، خوش سلیقه است اما کودن نیست.

ه) هیچیک از موارد فوق.

۱۶- فرض کنید که عبارات زیر صحیح باشند: «اگر علی به شخصی حسادت بورزد، آن فرد رضا است. افراد زیادی هستند که رضا به

آنها حسادت نمی‌کند که علی یکی از آنهاست. اما در دنیای امروزه هر فردی به دیگری حسد می‌ورزد.» اگر تمام مطالب فوق صحیح

باشد، کدام یک از گزینه‌های زیر باید صحیح باشد؟

الف) هر فردی به یک نفر حسادت می‌ورزد.

ب) علی به رضا حسد می‌ورزد.

ج) رضا به هیچ کس حسد نمی‌ورزد.

د) هیچکدام از موارد فوق.

* سوالات ۱۷ و ۱۸ بر اساس موقعیت تخیلی زیر است:

شهر مشهد دارای ۷ منطقه شامل ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷ است.

شهردار باید جهت عضویت در شورای شهر، نام پنج نفر را که هر کدام از یک منطقه هستند اعلام نماید. هر نوع ترکیبی از ۵ نفر امکان پذیر است جز اینکه، در صورت اعلام نام فردی از منطقه ۱، نمی‌توان فردی را از منطقه ۵ برگزید. اما اگر فردی از منطقه ۳ انتخاب شود، انتخاب عضو از منطقه ۵ الزامی است و همچنین اگر فردی از منطقه ۲ انتخاب شود، شهردار باید عضوی از منطقه ۶ را اعلام نماید. در اینجا ۵ ترکیب احتمالی از افراد برای کمیته وجود دارد.

۱۷- از بین پنج ترکیب احتمالی که شهردار می‌تواند جهت انتخاب اعضای شورای شهر داشته باشد کدام یک تمامی موارد فوق را دارا هستند؟

الف) ۷، ۶، ۳، ۲، ۱ (ب) ۷، ۶، ۵، ۴، ۱ (ج) ۷، ۶، ۴، ۳، ۲ (د) ۶، ۵، ۴، ۳، ۲ (ه) ۶، ۵، ۴، ۱، ۲

۱۸- فرض کنید که شهردار تصمیم دارد از منطقه ۷ کسی را انتخاب نکند، در این صورت کدام منطقه دیگر باید از عرصه انتخابات شورای شهر حذف شود؟

الف) منطقه ۱ (ب) منطقه ۲ (ج) منطقه ۳ (د) منطقه ۴ (ه) منطقه ۵

۱۹- رابطه همزاد بودن را در نظر بگیرید. آن را می‌توان این چنین تعریف کرد: فقط انسان‌ها همزاد هستند اما هر فردی از گونه انسان‌ها همزاد ندارد. هیچ فردی نمی‌تواند همزاد خود باشد اما امروزه هر فردی همزاد فرد دیگری است. اگر فردی همزاد شما باشد، پس تمام همزادهای آن فرد، همزاد شما هم خواهند بود. اگر فردی همزاد شما باشد، پس شما نمی‌توانید همزاد همان فرد باشید. فرض کنید نام دو انسان اولیه که نیاکان ما به شمار می‌آیند، آدم و حوا باشد. با در نظر گرفتن مسئله همزادی با اطمینان می‌توان گفت که:

الف) تمام ما همزاد آدم و حوا هستیم. (ب) آدم و حوا همزاد یکدیگر هستند.

ج) آدم و حوا هر یک همزاد خودشان هستند. (د) امکان دارد که فردی نه همزاد آدم و نه همزاد حوا باشد.

ه) هیچکدام از موارد فوق.

* برای پاسخگویی به سوالات ۲۰ و ۲۱ بر اساس موقعیت تخیلی زیراستفاه کنید.

در یک مطالعه علمی از زنان دانشگاهی که حداقل بمدت دو سال، روزانه یک یا چندین پاکت سیگار کشیده بودند، ۴۵ روز پس از ترک سیگار با انجام آزمایشی مشاهده شد که حجم ریوی ۸۵ درصد از آنها، ۱۵٪ افزایش یافت. این احتمال که بهبودی مزبور تصادفی یا از روی شانس باشد، به صورت تجربی با درجه بالائی از اعتماد رد شد.

۲۰- اگر عبارات فوق صحیح باشد، یافته‌های فوق اثبات می‌کند که:

الف) سیگار کشیدن سبب کاهش ظرفیت ریوی می‌شود.

ب) محدودیت استعمال دخانیات در مراکز دانشگاهی باید به اجرا در آید.

ج) رژیم غذایی یک عامل در رابطه بین سیگار کشیدن و ظرفیت ریه نیست.

د) پژوهشگر علاقه‌ای ذاتی به ترک مصرف دخانیات دارد.

ه) مصرف سیگار از نظر آماری با کاهش ظرفیت ریوی در زنان دانشگاهی رابطه دارد.

۲۱- اگر اطلاعات ذکر شده در موقعیت بالا صحیح باشد، کدام یک از فرضیات زیر، به منظور اثبات این ادعا که «حدود ۸۵ نفر از ۱۰۰ نفر بزرگسالی که حداقل بمدت دو سال، روزانه یک یا چندین پاکت سیگار می‌کشیده‌اند در طی ۴۵ روز پس از ترک سیگار می‌توانند ۱۵٪ ظرفیت ریوی خود را بهبود ببخشند» نباید رد شود؟

الف) بهبودی در ظرفیت ریه، محدود به زنان است اما در مردانی که سیگار را ترک کرده‌اند این بهبود بارز نخواهد بود.

ب) بعلت اینکه افراد سیگاری، تعداد مصرف سیگار را خود گزارش نموده‌اند، رابطه واقعی بین ترک سیگار و بهبود ظرفیت ریوی بیش از میزان ذکر شده است.

ج) از آنجا که زنان مورد مطالعه اکثراً آسیایی بودند، یافته‌های مزبور را نمی‌توان برای افراد بزرگسال جوامع دیگر به طور عمومی به کار برد.

د) از آنجا که مسئولین دانشکده نتوانستند موضوع تحقیق را محرمانه نگهدارند، زنان دانشگاهی و دانشمندان دست‌اندر کار از هدف مطالعه اطلاع داشتند.

۲۲- فرض کنید هر موقع که قطار تأخیر می‌کند، علی و رضا گرسنه و بیقرار می‌شوند. با در نظر گرفتن این فرض، کدام یک از گزینه‌های زیر باید صحیح باشد؟

الف) قطار تأخیر دارد، علی گرسنه و رضا بیقرار است.

ب) اگر علی گرسنه باشد اما رضا بیقرار نباشد، قطار تأخیر ندارد.

ج) اگر علی بیقرار و یا رضا گرسنه باشد، قطار تأخیر دارد.

د) اگر قطار تأخیر نکند، علی و رضا نه بیقرار هستند و نه گرسنه.

ه) اگر علی و رضا گرسنه و یا بیقرار باشند، قطار تأخیر دارد.

۲۳- یک مدیر حسابداری هنگام کار کردن بر روی یک مشکل بازاریابی چنین استدلال می‌کند که «طرح الف» از «طرح ب» بهتر است اما «طرح د» از «طرح الف» بهتر است. با این حال «طرح م» از «طرح د» بهتر است. بنابراین «طرح د» از «طرح ن» بهتر است. با فرض درستی تمام موارد فوق کدام یک از گزینه‌های زیر باید به بحث حسابدار اضافه شود تا نتیجه گیری نهائی درست باشد:

الف) طرح (ن) بدتر از طرح (د) است. ب) طرح (ن) بدتر از طرح (الف) است.

ج) طرح (ب) بدتر از طرح (ن) است. د) طرح (الف) بدتر از طرح (ن) است. ه) هیچکدام از موارد فوق

* جهت پاسخگویی به سوالات ۲۴ و ۲۵ موقعیت تخیلی زیر را در نظر بگیرید.

نتایج پژوهش در ۱۵ دانشگاه دولتی در ارتباط با «آزمون استاندارد سنجش آمادگی عمومی شغلی» نتایج زیر را نشان داد: میانگین نمرات دانشجویان ترم آخر رشته‌های علوم پایه، مهندسی و تجارت به ترتیب ۵۳، ۵۵، ۵۴ بود. مطالعه دیگری که بر روی دانشجویان ۱۰ دانشگاه خصوصی انجام شده بود، نشان داد که میانگین نمرات دانشجویان در همان آزمون در رشته‌های علوم پایه، مهندسی و تجارت، ۵۶ اما در رشته علوم انسانی ۵۴ بود. مطالعه سوم بر روی یک گروه انتخاب شده از جوانانی که در دوره دبیرستان دانش‌آموزان خوبی بودند و فقط بدلیل مشکلات مالی به دانشگاه راه نیافته بودند و پس از اتمام دوره دبیرستان مستقیماً به کار تمام وقت مشغول بودند، انجام شد. این گروه از نظر سن و معلومات دوره دبیرستان با دو گروه دیگر همگون شده بودند. میانگین نمره این افراد در همان آزمون ۳۲ بود که اختلاف عدد ۳۲ با نمرات فوق از نظر آماری با ۰/۰۵ اعتماد معنی دار بودند.

۲۴- مناسب‌ترین فرضیه علمی براساس عبارات فوق عبارت است از:

الف) تحصیلات دانشگاهی با آمادگی عمومی شغلی رابطه دارد.

ب) باید برای دانش‌آموزان مستعد و کم بضاعت جهت ورود به دانشگاه کمک‌های مالی فراهم گردد.

ج) ورود به دانشگاه با آمادگی عمومی جهت ورود به یک شغل رابطه ندارد.

د) قبل از تدوین یک فرضیه مناسب، مطالعات بیشتری مورد نیاز است.

ه) فردی که نمره ۶۰ یا بالاتر می‌گیرد، عموماً آمادگی لازم جهت وارد شدن به یک شغل را دارد.

۲۵- جهت رد علمی گزینه ۳ در سوال ۲۴، فرد باید

الف) دانشجوی فارغ التحصیلی را بیابد که آمادگی ورود به شغل را ندارد.

ب) به این نتیجه برسد که ۹۵ درصد جوانان به طور عمومی آمادگی ورود به شغل را دارند.

ج) به این نتیجه برسد که احتمال ایجاد رابطه تصادفی کمتر از ۵ درصد است.

د) دست به هیچ اقدامی نزنند، هیچ راهی برای رد علمی نظریه مزبور وجود ندارد.

۲۶- به نظرمی‌رسد دو دلیل اصلی برای طرفداری از مجازات اعدام وجود دارد. دلیل اول اینکه ترس شدید ناشی از مرگ دیگران را از ارتکاب جنایات وحشتناک مشابه، باز می‌دارد و دلیل دوم اینکه اعدام اقتصادی‌تر از روش دیگر یعنی زندگی کردن در زندان است. اما مطالعات علمی نشان داده است که واقعیات اقتصادی شدیداً طرفدار زندگی کردن افراد هستند. مردم عموماً فکر می‌کنند که صرفه

جوئی اقتصادی در مجازات اعدام واقعیت‌های اقتصادی را تغییر نمی‌دهد. بنابراین مجازات اعدام باید ممنوع شود. دلایل ذکر شده
گوینده فوق را چگونه ارزشیابی می‌کنید؟

(الف) ضعیف، نشان دهنده نظرات عموم مردم نیست.

(ب) ضعیف، این استدلال دلیلی در ارتباط با منع دیگران از ارتکاب جنایات ارائه نمی‌دهد.

(ج) قوی، این استدلال نشان می‌دهد که مجازات اعدام احتمالاً باید ممنوع شود.

(د) قوی، اما در ارتباط با ممنوعیت مجازات اعدام به طور واقعی اشتباه کرده است.

۲۷- متوسط قیمت فروش خانه در کشور در طی یک دوره به شدت کاهش یافت و این روند در طول این دوره که ۳ سال به طول
انجامید، ادامه داشت. در طول همین دوران نرخ بهره و قیمت املاک به شدت افت نمود. این واقعیات نشان دهنده این امر است که
خانه جزو املاک بشمار می‌آید. بهترین ارزشیابی از دلایل گوینده عبارت است از:

(الف) قوی، اما تمام واقعیت‌ها به طور صحیح بیان نشده است.

(ب) قوی، زیرا خانه جزو املاک به شمار می‌آید.

(ج) ضعیف، زیرا با در نظر گرفتن واقعیات مربوط به املاک و نرخ بهره نمی‌توان در مورد قیمت خانه نتیجه‌گیری کرد.

(د) ضعیف، زیرا قیمت فروش اتومبیل‌های جدید در طی همان دوران کاهش یافته بود اما این مسئله نشان دهنده این مطلب نیست که
خانه، همان اتومبیل جدید است.

۲۸- همزمان با غروب آفتاب، علی کوچولو در پیاده روی جلوی منزل دوچرخه سواری می‌کرد. شب در حال فرارسیدن بود و مهمانی
شبانه او قرار بود شروع شود. علی تمام دوستانش را دعوت کرده بود آنها قرار بود پیتزا بخورند، فیلم‌های جالب ببینند و تا دیر وقت
داستان‌های ترسناک برای یکدیگر تعریف کنند. علی بی‌صبرانه منتظر بود. او آرزو کرد که خورشید سریع‌تر برود و پشت تپه‌ها قایم
شود و اجازه بدهد که شب بیاید. او تصمیم گرفت که با حداکثر سرعت روی دوچرخه‌اش پا بزند تا بتواند خورشید را دور کند. او پا زد و
پا زد، هرچقدر که بیشتر پا می‌زد هوا تاریک‌تر می‌شد. شب در حال آمدن بود و مهمانی شبانۀ در حال فرارسیدن. علی بیشتر و بیشتر پا
زد و وقتی که سرانجام هوا تاریک شد او خیلی خسته شده بود اما خیلی خوشحال بود. علی به آنچه که اتفاق افتاده بود، اندیشید و به
این نتیجه رسید که او می‌تواند هر بعد از ظهر طولانی و خسته‌کننده‌ای را به یک شب شاد تبدیل کند. بهترین ارزشیابی از دلایل علی
عبارت است از:

(الف) قوی، چه شاهدهی وجود دارد که اگر او آنقدر سخت کار نکرده بود، آن اتفاق نمی‌افتاد.

(ب) قوی، علی فقط یک بچه است.

(ج) ضعیف، خورشید بدون ارتباط با پدال زدن یا نزدن او در حال حرکت به دور زمین است.

(د) ضعیف، اینکه بعد از پدال زدن فراوان علی آن اتفاق افتاد به این معنی نیست که بدلیل پدال زدن سخت او این اتفاق افتاد.

۲۹- گوینده رادیو بیان کرد: روزنامه نگاران باید به حقوق مردم جهت آگاهی از مطالب آشنایی داشته باشند تا بر مبنای این حق، تمام
وقایع مهم را به صورت کامل و دقیق به اطلاع عموم مردم برسانند. در عین حال روزنامه نگاران نباید نقش خود را در حراست از امنیت
ملی فراموش کنند که لازمه آن حفظ اسرار حکومتی است. هیچکس با قطعیت نمی‌تواند بگوید که حق مردم جهت اطلاع از امور
مختلف مهم تراست یا امنیت ملی. این مسئله مباحث پیچیده‌ای را بدنبال دارد. برای مثال: یک روزنامه نگار ممکن است از زمان و
محل دقیق یک حمله نظامی فوق سری تحت حمایت دولت مطلع گردد. همچنین مردم حق دارند که از اقدامات دولت خصوصاً
در مسایل بسیار حساس مثل حمله نظامی اطلاع داشته باشند. اما انتشار این اخبار قبل از شروع حمله می‌تواند به نفع دشمن تمام
شود و شکست سختی را برای کشور به دنبال آورد. بهترین ارزشیابی در مورد استدلال گوینده عبارت است از:

(الف) ضعیف، زیرا قانون تصریح کرده که امنیت ملی مهم تر است.

(ب) ضعیف، زیرا در عمل، روزنامه نگاران، انتخابی را که دارای ارزش بیشتری است انجام می‌دهند.

(ج) قوی، زیرا حقوق مردم جهت اطلاع از واقعیات را نباید زیر پا گذاشت.

(د) قوی، زیرا در متن ذکر شده ارزش‌های مهم مزبور در تعارض هستند.

۳۰- مجموعه کامل ظروف غذاخوری حداقل شامل ۶ بشقاب برنج خوری، ۶ بشقاب خورشت خوری، ۶ ظرف سوپ خوری، ۶ لیوان آب و ۶ ظرف ماست خوری است. می‌توان این ۳۰ قطعه را اساسی‌ترین ظروف در یک سرویس غذا خوری فرض کرد. در یک سرویس کامل غذاخوری قطعات دیگری نیز وجود دارد. از جمله کاسه‌های کوچک ترشی خوری، دیس‌های بزرگ غذاخوری، نمکدان، شکرپاش و حتی جا کره‌ای که این قطعات را سرویس لوازم فرعی می‌گویند. حال فرض کنید که شما یک سرویس کامل غذا خوری هدیه گرفته‌اید. بنابراین براساس آنچه گفته شد، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که در بین قطعات این سرویس کامل، حتماً ۶ عدد ظرف برنج خوری، خورشت خوری، سوپ خوری، ماست خوری و لیوان وجود دارد. بهترین ارزشیابی در مورد شیوه نتیجه‌گیری نویسنده عبارت است از اینکه :

الف) ضعیف، هیچ چیزی را اثبات نمی‌کند، زیرا مثل آن است که بگوییم «اقیانوس آب است زیرا آب دارد».

ب) ضعیف، زیرا قطعات مربوط به سرویس لوازم فرعی را در نظر نگرفته است.

ج) قوی، نویسنده انواع ظروف را در مجموعه سرویس غذاخوری بر شمرده است.

د) قوی، نتیجه‌گیری در واقع تکرار صریح اطلاعات فوق است.

* برای پاسخگویی به سوالات ۳۱، ۳۲، ۳۳ و ۳۴ به استنتاج غلطی که در موقعیت تخیلی زیر وجود دارد، توجه نمائید.

« نویسنده‌ای که با جهت‌گیری فکری کار می‌کرد مدعی شد که فارس‌ها از نقطه نظر هوش ذاتی برترک‌ها، کردها، لرها، بلوچ‌ها و سایر اقوام ایرانی برتری دارند. نویسنده جهت تأیید ادعایش به مطالعه‌ای که روی دو گروه از دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان انجام شده بود، اشاره نمود. از هرگروه امتحان مشابهی درخصوص جغرافیای جهان مشتمل برکشورها، پایتخت‌ها، رودخانه‌ها، رشته کوهها، کشاورزی، صنعت، مذهب، موسیقی و زبان به عمل آمده بود. گروه اول شامل ۲۵ نفر بودند که ۲۴ نفرشان فارس و دارای خانواده مرفه بودند که در دبیرستان غیردولتی در شمال شهر تهران مشغول به تحصیل بودند و طی سال اول تحصیلی علاوه برجغرافیای ایران، جغرافیای کشورهای جهان را نیز می‌خواندند. گروه دوم شامل ۴۰ نفر که همگی بجز ۴ نفر ترک، کرد، لر یا بلوچ بودند و در شهرستان‌های ایران در خانواده‌های کم درآمد و در دبیرستان‌های دولتی در محله‌های مخروبه و پُر از مفاسد اجتماعی مشغول به تحصیل بودند و در سال اول مجموعه جغرافیای ایران را مطالعه می‌کردند. نویسنده اعلام نمود که گروه اول مزیت محسوسی در امتحان درس جغرافیا در قیاس با گروه دوم داشتند».

۳۱- فرض کنید که یک دانشمند علوم سیاسی اعتراض کند و بگوید: نتیجه‌گیری از اطلاعات فوق باتوجه به ادعای مطرح شده غلط است زیرا پژوهشگر به حقوق تصریح شده در قانون اساسی مبنی بر برخورداری از فرصت‌های آموزشی یکسان توجه ننموده است. در صورت درست بودن این مطلب، آیا دلیل این دانشمند موجه است یا خیر؟ چرا؟

۱) موجه، زیرا زیر پا گذاشتن اصول قانون اساسی، مطالعه را غیر قابل قبول می‌سازد.

۲) موجه، وجود فرصت‌های آموزشی یکسان در اینجا گنگ و نامفهوم است.

۳) غیرموجه، این حقوق در تحقیق اصلی مورد توجه قرار گرفته اند.

۴) غیرموجه، این حقوق هیچ ارتباطی با تحقیق ندارد.

۳۲- فرض کنید یک دانشمند رشد و تکامل بیان می‌کند: «نتیجه‌گیری از اطلاعات با توجه به ادعای مطرح شده غلط است. زیرا در این مطالعه تأثیر محیط برروی هوش مورد توجه قرار نگرفته است». در صورت درست بودن آیا دلایل این دانشمند موجه است یا خیر؟ چرا؟

۱) غیرموجه. هیچکس اثبات نکرده است که محیط می‌تواند بر روی یادگیری جغرافی تأثیر بگذارد.

۲) غیرموجه، اندازه‌گیری تأثیر محیط برروی هوش خیلی دشوار است.

۳) موجه، عامل محیط در این تحقیق باید مورد توجه قرارگیرد.

۴) موجه، عامل اصلی تعیین کننده هوش ژنتیک نیست بلکه محیط است.

۳۳- فرض کنید که یک خانم مددکار اجتماعی اعتراض کند که « شما نباید انتظار داشته باشید که افراد (گروه ب) به همان اندازه هوش باشند. زیرا آنها دارای پیش زمینه فقر، جنایت و خانواده‌های از هم پاشیده هستند». در صورت درستی این مطلب، آیا دلیل این مددکار اجتماعی موجه است یا خیر؟ چرا؟

۱) موجه. زیرا محله فقیر به معنی مدارس فقیر، مدارس فقیر بمعنی معلمان فقیر، معلمان فقیر به معنی دانش‌آموزان فقیر و دانش‌آموزان فقیر به معنی نمرات ضعیف در آزمون است.

۲) غیرموجه. صرف نظر از شرایط اجتماعی اقتصادی هوش به کیفیت مدرسه‌ای که شما در آن تحصیل می‌کنید، بستگی دارد.

۳) غیرموجه. ثروت و شرایط خانوادگی بر میزان بالا و پائین بودن هوش فرد مؤثر نیست.

۴) موجه. بدون توجه به اقوام مختلف، دانش‌آموزان با این نوع پیش‌زمینه‌ها دارای هوش کمتری نسبت به دانش‌آموزان ثروتمند هستند.

۳۴- فرض کنید که یک دانشجوی تربیت معلم کُرد با عصبانیت اعتراض می‌کند که «شما چه انتظاری دارید؟ دانش‌آموزان ثروتمند درس جغرافیای جهان را گذرانده‌اند در حالی که دانش‌آموزان فقیر درس جغرافیای استان تهران را گذرانده بودند. مسلماً دانش‌آموزان ثروتمند در مورد کشورهای مختلف جهان مطالب بیشتری می‌دانند»، در صورت درستی این مطلب آیا دلیل او موجه است یا خیر؟ چرا؟

۱) غیر موجه. او تنها یک دانشجوی تربیت معلم است و احتمالاً تجربه تحقیق و آموزش جهت تأیید ادعاهایش را ندارد.

۲) موجه. اطلاعات در مورد واقعیت‌ها ابزار سنجش هوش نیست.

۳) موجه. اختلاف میان دروس تدریس شده در سال اول باعث شده که (گروه الف) در زمینه امتحان جغرافیا از آمادگی بیشتری نسبت به گروه دوم برخوردار باشند.

۴) غیرموجه. او به شکل آشکاری موضع گرفته است، زیرا کُرد است و به دلیل نتایجی که نویسنده ارائه داده احساس توهین می‌کند.

پاسخنامه

نام و نام خانوادگی: سن: تحصیلات: جنسیت: تاریخ اجرا:

شماره سوال	الف	ب	ج	د	ه
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					
۱۱					
۱۲					
۱۳					
۱۴					
۱۵					
۱۶					
۱۷					
۱۸					
۱۹					
۲۰					
۲۱					
۲۲					
۲۳					
۲۴					
۲۵					
۲۶					
۲۷					
۲۸					
۲۹					
۳۰					
۳۱					
۳۲					
۳۳					
۳۴					

معرفی

در سال های 1989-1990 توسط پیتر فاشیون و نورین فاشیون با همکاری انجمن فلاسفه چند دانشگاه ایالات متحده آمریکا، در مطالعه ای به روش دلفی بر اساس نظرات 46 تن از صاحب نظران، تفکر انتقادی، فلاسفه و اساتید برجسته آموزشی و پس از بررسی های لازم، به یک مفهوم اجماعی از تفکر انتقادی و مهارت های آن دست یافتند. بر اساس مفهوم ارائه شده به روش دلفی، تفکر انتقادی به عنوان یک فرآیند قضاوت خودتنظیم و هدف دار است که سبب حل مشکلات و تصمیم گیری مناسب در فرد می شود. این فرآیند یک فرآیند خطی یا قرم به قرم نیست، بلکه انعطاف پذیری تفکر انتقادی به فرد اجازه می دهد که تئوری های مورد استفاده، شواهد موجود، معیارها یا استانداردهای شرح داده شده و یا ارزش روش های مورد استفاده را به طور منطقی و به روش استدلالی مورد قضاوت قرار دهد. در واقع فرد با استفاده از توانائی تفکر انتقادی قادر خواهد بود با بررسی دقیق مشکلات و مسائل مرکب و منفرد، نحوه عمل و نوع باوری را که باید داشته باشد را تعیین نماید، که جهت رسیدن به چنین باور و عملکردی، نقش مداخله گرانه مهارت های اصلی شناختی تفکر انتقادی بسیار چشم گیر است.

مهارت های اصلی شناختی تفکر انتقادی شامل:

1. تفسیر: به معنی درک و بیان معانی مربوط به تجربیات متنوع است.

2. تحلیل: به معنی تشخیص هدف مطالب و پی بردن به تجربیات متنوع است.

3. ارزشیابی: به معنی تعیین اعتبار مطالب و ارزیابی نحوه ارتباطات موجود در بین آنها است.

4. استنباط: به معنی توانایی نتیجه گیری از مطالب است.

5. توضیح: به معنی موجه نمائی و بیان نتایج استدلال فرد است.

خودتنظیمی: به معنی اصلاح و بازبینی تفکرات خود بر اساس مطالب مورد بررسی است.

که این مهارت ها در گذشته و به طور معمول تحت عناوین استدلال استقرایی و قیاسی دسته بندی می شدند. استدلال استقرائی به معنی استخراج نتیجه بر اساس دلایل منطقی است و استدلال های قیاسی به عنوان نتیجه گیری بر اساس یک استنباط یا اصل کلی است.

پیتر فاشیون و نورین فاشیون در سال 1990 به منظور سنجش تفکر انتقادی بزرگسالان آزمون مهارت های تفکر انتقادی کالیفرنیا را در دو فرم موازی (الف) و (ب) تهیه کردند. فرم (ب) این آزمون شامل 34 سوال چند گزینه ای است که برای ارزشیابی تفکر انتقادی در سطوح بعد از دبیرستان طراحی شده است. این آزمون، مهارت های تفکر انتقادی محوری را

که در آموزش دانشگاهی به عنوان عناصر اصلی در نظر گرفته می شود، اندازه می گیرد. محدوده سوالات در بر گیرنده مواردی است که تحلیل معنایی از یک جمله تا تلفیق پیچیده تر مهارت های تفکر انتقادی را اندازه گیری می کند. پاسخگویی به برخی موارد این پرسشنامه، مستلزم استخراج استنباط صحیح از یک سری پیش فرض ها و پاسخگویی به برخی موارد لازم دیگر، مستلزم ارزیابی و توجیه مستدل یک نتیجه گیری است. پاسخگویی به دسته دیگری از سوالات، مستلزم اعتراض به استنتاج های ارائه شده، توجیه و ارزشیابی این اعتراضات است. در طراحی این آزمون یک زمینه عمومی دانش که به سادگی در نتیجه بلوغ طبیعی و در مدارس ابتدایی و دبیرستانی قابل دستیابی است، مفروض شده است. هیچ دانش محتوایی در سطح دانشگاهی که برای رشته ها اختصاصی باشد، برای پاسخگویی به این سوالات مورد نیاز نیست.

آزمون مهارت های تفکر انتقادی کالیفرنیا ایم مهارت های را اندازه می گیرد:

1. مهارت های تفسیری شامل: طبقه بندی، رمزگشایی جملات، روشنگری معنا، بررسی ایده ها و تحلیل ایده ها؛
2. مهارت های استنباطی شامل: جستجو برای شواهد، گمانه زنی در مورد جایگزین ها و استخراج نتایج؛

3. مهارت های ارزشیابی شامل: ارزشیابی ادعاها؛ ارزشیابی

بحث ها، بیان نتایج، توجیه رویه ها، و ارائه استدلال و

4. استدلال قیاسی شامل: استدلال منطقی در ریاضیات

5. استدلال استقرایی شامل: نتیجه گیری از بحث به دنبال

رویارویی با حقایق مربوط به پیش فرض ها

برای پاسخگویی به این پرسشنامه 45 دقیقه وقت لازم است.

از تحلیل سوالات این آزمون، در مجموع شش نمره با پنج

زیرمقیاس: تحلیل و تفسیر، ارزشیابی استنباط ها، استخراج

استنباط های منطقی، استدلال استقرایی و استدلال قیاسی

به دست می آید. این ابزار برای ارزشیابی توانایی تفکر منطقی

(ارزشیابی اثربخشی برنامه، پژوهش و آموزش مداوم) مفید

است.

پایایی:

پایایی خارجی: فاشیون و فاشیون پایایی این آزمون را که با

استفاده از فرمول کورد ریچاردسون - 20 مورد ارزیابی قرار

گرفته است، بین 0/78 تا 0/80 گزارش کرده اند.

پایایی ایرانی: خلیلی نیز پایایی پرسشنامه مهارت های تفکر

انتقادی کالیفرنیا را 0/62 گزارش کرده است.

اعتبار

اعتبار خارجی: نتایج پژوهش ها نشان داده است که این

آزمون با معدل نمرات دانشجویان، نمرات استعداد ریاضی و

دروس شفاهی آنها و نمرات آزمون خواندن نلسون - دنی همبستگی مثبت معناداری دارد.

اعتبار ایرانی: نتیجه تحلیل عاملی در تعیین اعتبار سازه آزمون حاکی از آن بود که آزمون از پنج عامل (تحلیل، استنباط، ارزشیابی، استدلال استقرایی و استدلال قیاسی) تشکیل شده است که همه پنج عامل، با نمره کل آزمون همبستگی مثبت و بالایی داشته است. همچنین آزمون مذکور قادر به تمیز اختلاف سطح مهارت های تفکر انتقادی بین دانشجویان پرستاری و فلسفه بوده است.

طبقه بندی سنتی		مفهوم سازی دلفی			گزینه صحیح
استدلال استقرایی	استدلال قیاسی	استنتاج	ارزیابی	تحلیل	
	الف		الف		1. الف
	الف		الف		2. الف
ب			ب		3. ب
	الف		الف		4. الف
	د			د	5. د
	ب			ب	6. ب
				ج	7. ج
	ب			ب	8. ب
	الف			الف	9. الف
				ها	10. ها
				ها	11. ها
				ها	12. ها
ها				ها	13. ها
	ج	ج			14. ج
	د	د			15. د
	ب	ب			16. ب
	د	د			17. د
	الف	الف			18. الف
	الف	الف			19. الف
ها		ها			20. ه

د		د			د.21
	ب	ب			ب.22
	ب	ب			ب.23
الف		الف			الف.24
ج			ج		ج.25
ب			ب		ب.26
	د		د		د.27
د			د		د.28
د			د		د.29
الف			الف		الف.30
د			د		د.31
ج			ج		ج.32
ج			ج		ج.33
ج			ج		ج.34

كشوو
EKESHOO

